أحمد عبدالله زبیر

ســەرۆکی ئە نجومەنی دادوەری

وەزارەتی کشتوکاڵ وسەرچاوەکانی ئاو

ژمارە : 3167 **لە** 2015/4/8

پاڵپشت بە برگەی (4 و13) لە ماددەی دووەم لە یاسای وەزارەتی کشتوکاڵ و سەرچاوەکانی ئــاو ژمارە (6)ی ساڵی 2010 ئەم رێنمایەی خوارەوە مان دەرکرد .

رێنمایی ژمارە (4)**ی ساڵی** 2015

تـایبەت بە پێدانی مۆلەت بۆ دامەزراندنی بـاخی مێوە

ماددەی یەکەم : پێناسەی زاراوەکان :

وەزارەت : وەزارەتی کشتوکاڵ و سەرچاوەکانی ئاو .

بەرێوەبەرایەتی گشتی : بەرێوەبەرایەتی گشتی کشتوکاڵی پارێزگاکان و ئیدارە سەربەخۆکان .

بەرێوەبەرایەتی باخداری : مەبەست بەرێوەبەرایەتی باخداری یە لەناو پەیکەری ب .گ کشتوکاڵ لە سنوری پارێزگاکان و ئیدارەسەربەخۆکان .

باخ : زەوی چێندراو بە هەموو جۆرە نەمامێکی بەردارە لە یەکەی رووبەری رێگە پێدراو .

ماددەی دووەم :

مەرجە یاساییەکانی زەوی بۆ دامەزراندن :

1-رێگە دەدرێت بە دامەزراندنی باخ لەسەر زەوی مولك یان زەوی ئەمیری کە مافی بەکارهێنانی هاوولاٌتیانی لە سەرە ،بە مافی رەفتار کردن یان گرێبەستی کشتوکاڵی هەمیشەیی یان بە بریاری دابەشکردن بە پێی یاسای چاکسازی کشتوکاڵی ژمارە (117)ی ساڵی 1970 و یاسا بەرکارەکانی دیکە .

2-ئەگەر زەویەکە (مشاع) بوو ، ئەوا پێویستە ڕەزامەندی هەموو هاوبەشەکانی لەسەر بێت بەفەرمی .

3-ئەگەر داواکار گرێبەستێکی یاسایی هەبێت لەگەڵ هەر فەرمانگەو دامەزراوەیەکی خاوەن زەویەکە بەمەرجێك گرێبەستی بە کرێدانی درێژخایەن بێت .

4-زەویەکە دەبێت سەرچاوەی ئاوی مسۆگەری هەبێت ئەگەر بۆ باخی بەراو بێت .

5-ڕێگا نادرێت بە دامەزراندنی باخ لەسەر ئەو زەویانەی کە بەکار دەهێنرێت بۆ چاندنی بەروبومی ستراتیجی بە تایبەتی لە زەویە دەشتاییە تایبەتی و دیارەکانی هەرێمی کوردستان کە لەلایەن بەرێوەبەرایەتی گشتی کشتوکاڵی پارێزگاکان دیار دەکرێت .

ماددەی سێهەم :

مۆڵەت دەدرێت بەدامەزراندنی باخ لەسەر ئەو زەویانەی (تسویه) نەکراون بەم مەرجانەی خوارەوە :

1- پشتگیری فەرمانگەی کشتوکاڵی ناوچەکە / بەشی زەوی وزار .

2- پشتگیری ئەنجومەنی گوند لەگەڵ (2) شاهیدی بەتەمەنی دانیشتوی هەمان گوند .

3- زەوی هێلکاری (مرتسم)ی هەبێت لەلایەن رووپێوی کشتوکاڵی ناوچەکە و راستاندنی بۆ بکرێت لەلایەن فەرمانگەی کشتوکاڵی ناوچەکە .

ماددەی چوارەم :

رووبەری رێگەپێدراو :

1- دەبێت رووبەری لە (1.5) دۆنم کەمتر نەبێت بۆ ناوچە شاخاویەکان .

2-دەبێت رووبەری لە (5) دۆنم کەمتر نەبێت بۆ ناوچە دەشتاییەکان .

3-رووبەری دیاریکراو لە دەرەوەی سنووری شارەوانی بێت .

ماددەی پێنجەم :

میکانزمی داواکردنی مۆڵەت :

1- داواکار داوا پێشکەش دەکات لە رێگەی هۆبەی باخداری لە بەرێوەبەرایەتی کشتوکاڵی ناوچەکە بە دیاری کردنی رووبەرو نیازی داواکار لە جێ بەجێ کردنی چالاکی لەسەر زەویەکە.

2- داواکە بەرز دەکرێتەوە بۆ بەرێوەبەرایەتی باخداری .

3- پاش نۆرین لەلایەن هۆبەو بەشە تایبەتمەندەکان ، لە بەڕێوەبەرایەتی باخداری نوسراو دەکرێت بۆ لایەنە پەیوەندارەکان بۆ وەرگرتنی رەزامەندی کە بریتین لە فەرمانگەکانی (سامانە سروشتیەکان ،کارەبا ، شوێنەوار، رێگاوبان) لە ناوچەکە.

4- پاش وەرگرتنی رەزامەندی لایەنە پەیوەندارەکان (رێگەپێدانی)پێدەدرێت لەلایەن بەرێوەبەرایەتی باخداریەوە بۆ دامەزراندنی باخەکە .

5- رێگە پێدان تەنیا بۆ یەك ساڵ بێت و لەم ساڵە دەبێت هەموو کارە هونەریەکان ئەنجام بـدات لـە چاندن و پەرژین ..

6- دوای جێ بەجێ کردنی هەموو کارە ئەندازەیی و هونەریەکان (رێگا پێدان)ـەکەی بـۆ دەکرێـت بەمۆڵەت .

ماددەی شەشەم :

پێویستە خاوەن باخ پەیوەست بێت بە رێنماییە هونەریەکانی تایبەت بە دامەزراندنی باخی مێوە کە لەلایەن بەرێوەبەرایەتی باخداریەوە دەردەچێت .

ماددەی حەوتەم :

1-هەر (3) ساڵ جارێك مۆڵەتەکە نوێ دەکرێتەوە و لەکاتی نوێ نەکرنەوەش :

أ - غەرامە بکرێت بۆ هەر ساڵێك لە دواکەوتن بە (50.000) دینار .

ب - ئەگەر بەردەوام بوو ، دوای (6) ساڵ لە نوێ نەکردنەوە مۆڵەتەکەی بە هەڵوەشاوە دادەنرێت .

2- ئەو باخانەی لە ساڵانی رابوردوودا مۆڵەتەکانیان نوێ نەکردۆتەوە ، بەفەرمی ئاگادار دەکرێنەوە و پاش تێپەر بوونی یەك ساڵ لە ئاگاداری یەکە لە کاتی نوێ نەکردنەوەی مۆڵەتەکە ،برگەی (1)ی هەمان ماددەی (حەوتەم) یان بەسەردا دەچەسپێت .

3- ئەگەرخاوەن مۆڵەت ویستی هەر گۆرانکاریەك بکات لە باخەکەدا ، دەبێت پێش وەخت بەرێوەبەرایەتی باخداری لێ ئاگادار بکاتەوە .

مادەی هەشتەم :

بەمەبەستی نۆرینی هەر زەوییەك و بریاردان ، لە سنووری کاری بەرێوەبەرایەتی گشتی ، لیژنەیەك بە سەرۆکایەتی نوێنەری بەرێوەبەرایەتی باخداری و ئەندامیەتی نوێنەری بەرێوەبەرایەتی زەوی و زارو

رووپێوێك پێك دێت بۆ پشكنین و نۆرینی ئەو زەوییەی باخی لەسەر دادەمەزرێت و سالآنە سەرۆك و ئەندامانی ئەم لیژنەیە دەگۆردرێت .

مادەی نۆیەم :

ئەم كرێیانەی خوارەوە وەردەگیرێت لە كاتی ئەنجامدانی ئەو كارانەی بەرامبەریان دیار كراوە :

25.000 دینار (كرێ ی پشكنینی زەوی)

75.000 دینار (كرێ ی دەرهێنانی مۆڵەت)

50.000 دینار (كرێ ی نوێ كردنەوەی مۆڵەت)

مادەی دەهەم :

پاش بڵاوكردنەوەی ئەم ڕێنمایی یە لە ڕۆژنامەی (وەقایعی كوردستان) كاری پێدەكرێت .

عبد الستار مجيد

وەزیری كشتوكاڵ و سەرچاوەكانی ئاو

وەزارەتی كشتوكاڵ و سەرچاوەكانی ئاو

ژمارە : 3730 **لە** 2015/4/28

بـەپشت بەستن بە ماددەی یەكەم و پێنچەم لە یاسای وەزارەتی كشتوكاڵ و سەرچاوەكانی ئاو ژمارە (**6**)ی ساڵی **2010** ئەم ڕێنماییەمان دەركرد :

ڕێنمایی ژمارە (5) **ی ساڵی** 2015

ڕێنمایی كاركردنی كۆمپانیا كشتوكاڵییەكان لە بواری توێژینەوەی كشتوكاڵی

ماددەی یەكەم :

پێناسەی زاراوەكان

1 - **هەرێم :** هەرێمی كوردستان -عێراق .

2 - **وەزارەت :** وەزارەتی كشتوكاڵ و سەرچاوەكانی ئاو .

3 - **وەزیر :** وەزیری كشتوكاڵ و سەرچاوەكانی ئاو .

4 - **بەڕێوەبەرایەتی گشتی :** بەڕێوەبەرایەتی گشتی توێژینەوە و ڕێنمایی كشتوكاڵی .

5 - **فەرمانگە :** بەڕێوەبەرایەتی توێژینەوە لە پارێزگاكان و ئیدارە سەربەخۆكان .